

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **V. H.**, zastoupeného JUDr. Janou Mikulovou, advokátkou se sídlem Ostrava, Stodolní 17, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2004, č. j. OAM-24/VL-07-03-2004, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 5. 2004, č. j. 61 Az 20/2004-26,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Odměna advokátky JUDr. Jany Mikulové **s e u r č u j e** částkou 2 150 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 13. 1. 2004, č. j. OAM-24/VL-07-03-2004, žalovaný zamítl žalobcovu žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobce uvedl, že po doručení rozhodnutí zjistil špatný překlad svých tvrzení. Bratr ho nutil k vystěhování se z domu a použil k tomu i organizovaný zločin. Žádat ukrajinské úřední orgány o pomoc nemělo význam kvůli

korupci. Proto se rozhodl opustit vlast a hledat azyl v jiném civilizovaném státě. Návrat na Ukrajinu je nemožný kvůli obavám o zdraví a život.

Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl rozsudkem ze dne 17. 5. 2004. V odůvodnění se ztotožnil se žalovaným v tom, že důvody uplatněné žalobcem nejsou podřaditelné pod žádný z důvodů pro udělení azylu. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce opustil Ukrajinu kvůli ekonomickým potížím. Námitku špatného úředního překladu soud shledal neopodstatněnou. Správní orgán po provedeném řízení usoudil, že žádost o udělení azylu je zjevně nedůvodná, neboť žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a krajský soud mu dal po přezkoumání napadeného rozhodnutí v rámci žalobních bodů svým rozsudkem za pravdu.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost založenou na důvodech dle § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. Konkrétně uvedl, že krajský soud posoudil uvedenou kauzu v rozporu s platným právním řádem. Lze shledat vážná pochybení všech orgánů v řízení o udělení azylu. Soud projednal věc v rozporu se zákonem o azylu. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dále požádal o ustanovení právního zástupce a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Usnesením ze dne 2. 8. 2004 krajský soud ustanovil žalobci zástupkyni pro řízení o kasační stížnosti advokátku JUDr. Janu Mikulovou.

V doplnění kasační stížnosti na výzvu krajského soudu stěžovatel rozvedl důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Uvedl, že splnil zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, resp. minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Do ČR přijel poté, co otec přepsal dům na jeho bratra, který poté trval na tom, aby se z domu vystěhoval. Protože neměl práci, požádal bratra o odklad, ten však začal situaci řešit za pomoci organizovaného zločinu. Stěžovatel se obával o zdraví a život. Žádat o pomoc státní orgány nemělo smysl, na Ukrajině bují korupce. Závěrem zopakoval svůj návrh na zrušení napadeného rozsudku.

Dále znovu požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl přímo ve věci samé.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost a navrhl její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud posoudil věc takto:

V daném případě stěžovatel označil jako důvody pro podání kasační stížnosti § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s a obecně konstatoval, že krajský soud posoudil uvedenou kauzu v rozporu s platným právním řádem a se zákonem o azylu, a že lze shledat vážná pochybení všech orgánů v řízení o udělení azylu. Taková tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností, tedy jakou právní otázku soud v předcházejícím řízení nesprávně posoudil, resp. jakých vad řízení, které mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé se soud dopustil, v čem případně spočívala zmatečnost řízení před soudem, nebo jakých vad řízení se dopustil žalovaný, jsou však stižena nemožností jejich přezkoumání kasačním soudem. Krajský soud proto stěžovatele vyzval k odstranění vad podání. V doplnění kasační stížnosti pak stěžovatel

konkretizoval pouze stížní bod poukazující na nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Tvrzené důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b), c), d) s. ř. s. tak zůstaly námitkami jen formálními, bez věcného obsahu. Obecně namítané vady nemůže ani Nejvyšší správní soud namísto stěžovatele sám aktivně vyhledávat, protože vymezení rozsahu kasační stížnosti a specifikace jejích důvodů leží na stěžovateli v důsledku dispoziční zásady, která ovládá i řízení o kasační stížnosti.

Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu pouze v mezích řádně uplatněného důvodu kasační stížnosti (§ 106, § 109 odst. 3 s. ř. s.), kterým je nesprávné posouzení otázky stěžovatelova splnění zákonných podmínek pro udělení azylu či pro vztažení překážky vycestování soudem.

Soud se ztotožnil s krajským soudem v závěru, že stěžovatelova životní situace na Ukrajině nesvědčí o tom, že by stěžovatel byl pronásledován, případně že by zakoušel odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu.

Jak plyne ze správního spisu, stěžovatel opustil Ukrajinu čistě z ekonomických důvodů. Neměl práci, bratr ho přinutil vystěhovat se z domu. Živil se pouze příležitostnou prací, nezaměstnanost v místě bydliště však byla vysoká; z tohoto důvodu by nedokázal platit podnájem. Proto se rozhodl vycestovat do ČR. Na Ukrajině se ničeho neobával, problémy se státními institucemi neměl. V žalobě pak důvody rozšířil o obavy o zdraví a život, neboť bratr ho vystěhoval za pomoci organizovaného zločinu. Obracet se na státní orgány o ochranu však nemělo smysl kvůli korupci.

Žalovaný v řízení vycházel především ze stěžovatelovy žádosti o udělení azylu, doplněné ručně psaným prohlášením o důvodech žádosti, a z protokolu o pohovoru provedeném v souladu s § 23 zákona o azylu. Z žádné z těchto písemností nevyplývalo, že by stěžovatel tvrdil některý z důvodů pro udělení azylu, tedy že by byl v zemi původu vystaven pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo měl odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Stěžovatelovo tvrzení o vysoké míře nezaměstnanosti v zemi původu může snad svědčit o obecné ekonomické situaci na Ukrajině; azylové řízení však neslouží k tomu, aby správní orgán snášel důkazy o míře a povaze obecně ekonomických problémů žadatelů o azyl v zemích původu – byť i přispěly k jejich odchodu ze země – nýbrž ke zjištění či vyvrácení existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

Žalovaný proto stěžovatelovu žádost o udělení azylu správně zamítl jako zjevně bezdůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Správný byl i závěr krajského soudu, že ani stěžovatelovo žalobní tvrzení o vystěhování za pomoci organizovaného zločinu nesvědčí naplnění důvodů pro udělení azylu. Případné nátlakové jednání ze strany soukromých osob za uvedeným účelem by nebylo pronásledováním ve smyslu zákona o azylu, neboť by v první řadě nebylo motivováno stěžovatelovými politickými postoji či některou z jeho sociálních charakteristik, jak jsou uvedeny v § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel navíc sám tvrdil, že se ani nepokoušel obrátit s žádostí o pomoc na některý ze státních orgánů, a to z důvodu bující korupce. Svým jednáním (či lépe řečeno nejednáním) tak však státním orgánům vůbec neumožnil k jeho ochraně zasáhnout. Stěžovatele jistě nelze nutit k tomu, aby činil oznámení státním orgánům;

stejně tak si ale on sám nemůže činit nárok na ochranu na mezinárodní úrovni, pokud ani neumožnil státním orgánům vlastní země, aby se jeho věci zabývaly. Nepokusil-li se získat ochranu prostředky vnitrostátního práva, nemůže mu být poskytnuta ochrana formou azylu: ta je totiž až poslední možností v situaci, kdy všechny ostatní nástroje práva selhaly. Případy korupce policie či jiných státních orgánů ze strany pachatelů trestných činů patrně nelze vyloučit; ze stěžovatelových tvrzení však vyplynulo, že se na tyto orgány vůbec neobrátil.

Žalovaný ani krajský soud nebyli dále ze zákona povinni rozhodnout o překážkách vycestování. Rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dle § 16 zákona o azylu – žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, kdežto § 28 zákona o azylu by se užil v případě neudělení či odnětí azylu a tedy jako obligatorní část rozhodnutí v režimu § 12, § 13, § 14, § 15 a § 17 zákona o azylu, pro které platí povinnost plynoucí z § 91 tohoto zákona.

Nejvyšší správní soud tedy shledal všechny stěžovatelovy námitky nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Žalobci byla pro řízení o výše uvedené kasační stížnosti ustanovena zástupkyně advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.).

Výše odměny byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a to za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě právního zastoupení a v písemném podání týkajícím se věci samé ze dne 27. 7. 2005, a náhrady hotových výdajů, tedy ve výši 2 x 1 000 Kč a 2 x 75 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 3 citované vyhlášky], celkem 2 150 Kč.

Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2005

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu